

Щоденний звіт № 290/2020

від 5 грудня 2020 року¹

Короткий виклад

- Місія зафіксувала 57 порушень режиму припинення вогню в Донецькій області. За попередній звітний період у цій області було зафіксовано 79 таких порушень.
- У Луганській області СММ зафіксувала 13 порушень режиму припинення вогню. За попередній звітний період у цій області порушень не фіксувалось.
- Місія продовжила здійснювати моніторинг на ділянках розведення сил і засобів у районах Станиці Луганської, Золотого й Петрівського та констатувала спокійну ситуацію на всіх трьох ділянках.
- СММ сприяла встановленню режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення ремонту та функціонування життєво важливих об'єктів цивільної інфраструктури.
- Місія і далі спостерігала за ситуацією, у якій опинилося цивільне населення, зокрема на 4 контрольних пунктах в'їзду-виїзду та 5 блокпостах збройних формувань у Донецькій і Луганській областях.
- Місія продовжила здійснювати моніторинг ситуації на Закарпатті.
- Свободу пересування СММ і далі обмежували, зокрема на блокпості в невідконтрольній урядові Ясинуватій у Донецькій області*.

Порушення режиму припинення вогню²



¹ На основі інформації, що надійшла від моніторингових команд станом на 19:30 4 грудня 2020 року (за східноєвропейським часом).

² Більш детальну інформацію про всі випадки порушення режиму припинення вогню, а також мапи Донецької та Луганської областей, де відмічені всі місця, згадані у звіті, представлено в додатку. Упродовж звітнього періоду камера СММ у Петрівському не функціонувала.

³ Зокрема вибухи.

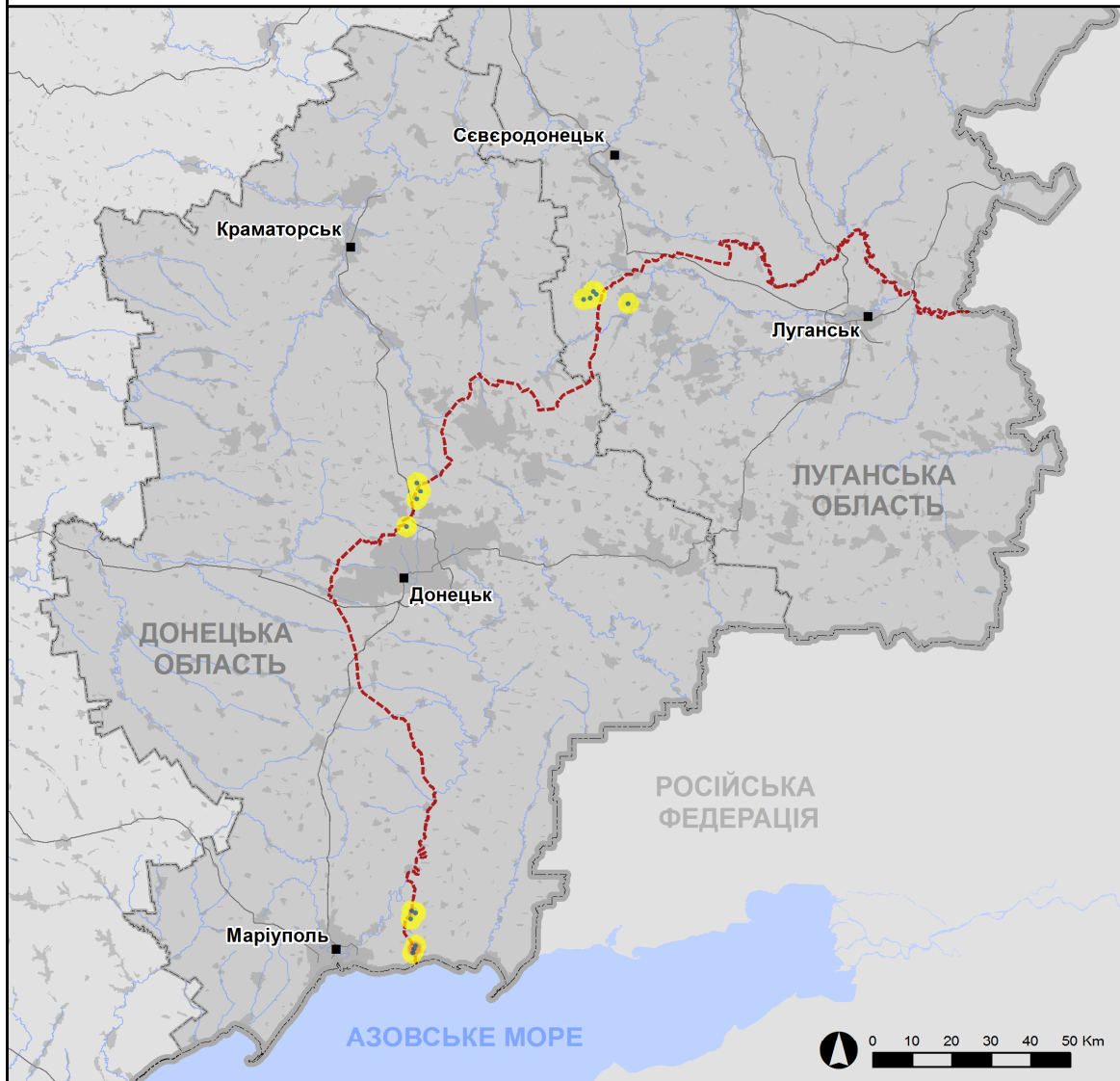
⁴ Зокрема від вогню з озброєння невстановленого типу.

Мапа зафіксованих порушень режиму припинення вогню



Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Спеціальна моніторингова місія в Україні

Зафіксовані СММ порушення режиму припинення вогню 4 грудня 2020 р.



Концентрація порушень режиму припинення вогню

- Висока
-
- Низька
- Вибух
- Населений пункт
- Лінія зіткнення (орієнт.)

Джерела: адміністративні кордони — УКГП ООН; дороги, річки — проєкт OpenStreetMap; море — VLI.Z (2005).
Акваторії МГО, інше — ОБСЄ.

Система координат: WGS 1984 UTM Zone 37N

Ця мапа надається винятково для наочності.
Відсутність помилок у мапі не гарантується,
а її зміст не означає, що СММ ОБСЄ
затверджує або ухвалює офіційний статус мапи.

© СММ ОБСЄ 2019 Не дозволяється використовувати,
копіювати, відтворювати, передавати, транслювати,
продавати, ліцензувати або застосовувати
без попереднього дозволу з боку ОБСЄ
у письмовому вигляді.
Створено: 04/12/2020

У Донецькій області СММ зафіксувала 57 порушень режиму припинення вогню, зокрема 28 вибухів невизначеного походження в районах на північний схід від н. п. Широкине (підконтрольний урядові, 100 км на південь від Донецька) і 13 вибухів невизначеного походження на південний схід від н. п. Гнутове (підконтрольний урядові, 90 км на південь від Донецька). Протягом [попереднього звітнього періоду](#) Місія зафіксувала в цій області 79 порушень режиму припинення вогню, зокрема 26 вибухів невизначеного походження на північний схід від Широкиного.

У Луганській області СММ зафіксувала 13 порушень режиму припинення вогню, зокрема 8 вибухів невизначеного походження в районі на південь від н. п. Попасна (підконтрольний урядові, 69 км на захід від Луганська). Протягом [попереднього звітнього періоду](#) Місія не зафіксувала в цій області жодного такого порушення.

Після засідання Тристоронньої контактної групи 22 липня, на якому досягнуто домовленості про додаткові заходи з посилення режиму припинення вогню починаючи з 00:01 27 липня до кінця звітнього періоду, СММ зафіксувала загалом 2 995 порушень режиму припинення вогню в Донецькій та Луганській областях (зокрема 1 215 вибухів, 89 невизначених боєприпасів, що пролетіли, 37 спалахів дульного полум'я, 37 освітлювальних ракет, а також 1 617 черг і пострілів).

Ділянки розведення в районах Станиці Луганської, Золотого й Петрівського⁵

4 грудня в межах ділянки розведення в районі н. п. Станиця Луганська (підконтрольний урядові, 16 км на північний схід від Луганська) спостерігачі бачили 4 членів збройних формувань (із нарукавними пов'язками з написом «СЦКК») на південному краї нового прольоту мосту біля Станиці Луганської (15 км на північний схід від Луганська).

У ніч із 3 на 4 грудня, перебуваючи на північній околиці Попасної, спостерігачі зафіксували 2 вибухи невизначеного походження орієнтовно за 4–5 км на південний схід (за оцінкою, поза ділянкою розведення в районі н. п. Золоте (підконтрольний урядові, 60 км на захід від Луганська), однак у межах 5 км від її краю). 4 грудня неподалік від блокпоста збройних формувань на південь від ділянки розведення команда СММ бачила 3 членів збройних формувань (із нарукавними пов'язками з написом «СЦКК»), двоє з яких пройшли углиб ділянки до місця приблизно за 350 м на північ від її південного краю та повернулися назад у супроводі однієї особи в захисному костюмі.

4 грудня, здійснюючи моніторинг у трьох місцях поблизу ділянки розведення в районі н. п. Петрівське (непідконтрольний урядові, 41 км на південь від Донецька), спостерігачі констатували там спокійну ситуацію.

Відведення озброєння

СММ продовжувала здійснювати моніторинг відведення озброєння, передбаченого Меморандумом, а також Комплексом заходів і Доповненням до нього.

⁵ Розведення передбачено Рамковим рішенням Тристоронньої контактної групи про розведення сил і засобів від 21 вересня 2016 року.

За лініями відведення, але за межами виділених місць зберігання озброєння Місія зафіксувала 1 зенітну самохідну установку в підконтрольному урядові районі Донецької області.

Ознаки військової присутності та присутності військового типу в зоні безпеки⁶

Місія зафіксувала 3 бойові броньовані машини в підконтрольних уряду районах Донецької та Луганської областей (детальніше див. таблицю нижче).

Невибухлий боєприпас біля Дебальцевого в Донецькій області

1 грудня приблизно за 150 м на південь від автошляху М04 між н. п. Дебальцеве (непідконтрольний урядові, 58 км на північний схід від Донецька) і н. п. Депрерадівка (непідконтрольний урядові, 65 км на захід від Луганська) безпілотний літальний апарат (БПЛА) СММ малого радіуса дії зафіксував хвостову частину реактивного снаряда (9М27Ф, 220 мм) із чотирма складаними лопатями стабілізатора, що стирчала із землі (за оцінкою, була там вже певний час).

Орієнтовно за 300 м на південний захід від н. п. Логвинове (непідконтрольний урядові, 59 км на північний схід від Донецька), біля автошляху М03, той самий БПЛА виявив вирву на місці, де раніше фіксувався танковий снаряд (125 мм) (для ознайомлення з попередніми спостереженнями в цьому районі див. [Щоденний звіт СММ від 13 листопада 2020 року](#)).

Зусилля СММ зі сприяння уможливленню ремонту та функціонування життєво важливих об'єктів цивільної інфраструктури

Місія сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення ремонту ліній електропередачі біля н. п. Сміле (непідконтрольний урядові, 31 км на північний захід від Луганська), а також робіт із розмінування неподалік від підконтрольних урядові н. п. Гірське (63 км на захід від Луганська), н. п. Оріхове (57 км на північний захід від Луганська) та н. п. Лопаскине (23 км на північний захід від Луганська).

СММ і далі сприяла забезпеченню функціонування Донецької фільтрувальної станції (ДФС; 15 км на північ від Донецька). Перебуваючи у двох місцях біля ДФС, спостерігачі зафіксували 2 вибухи невизначеного походження в радіусі 5 км від станції.

Ситуація на контрольних пунктах в'їзду-виїзду та відповідних блокпостах

У Донецькій області спостерігачі відзначили, що контрольний пункт в'їзду-виїзду (КПВВ) біля н. п. Новотроїцьке (підконтрольний урядові, 36 км на південний захід від Донецька), а також відповідний блокпост збройних формувань поблизу н. п. Оленівка (непідконтрольний урядові, 23 км на південний захід від Донецька) були відкриті, і зафіксували пасажиро-транспортний потік в обох напрямках. Вони зауважили, що блокпост збройних формувань біля н. п. Горлівка (непідконтрольний урядові, 39 км на північний схід від Донецька) був закритий.

⁶ Згадана в цьому розділі техніка не підпадає під дію Мінських угод щодо відведення озброєння.

У Луганській області спостерігачі відмітили, що КПВВ у Станиці Луганській та відповідний блокпост збройних формувань на південь від мосту біля Станиці Луганської були відкриті, а пішоходи стояли в черзі в обох напрямках.

Команда СММ зауважила, що КПВВ в Золотому і н. п. Щастя (підконтрольний урядові, 20 км на північ від Луганська) функціонували, водночас відповідні блокпости збройних формувань на південь від ділянки розведення в районі Золотого і за 3 км на південний схід від мосту у Щасті досі не працювали. На останньому зі згаданих блокпостів спостерігачі бачили 3 робітників, які виконували бурильні роботи з його східного боку.

Місія продовжила здійснювати моніторинг ситуації в Закарпатській області

СММ уточнювала повідомлення про опубліковане в інтернеті відео, на якому чоловік в одязі військового типу, стоячи поруч із дорожнім знаком «Берегове», висловлює погрози на адресу угорської меншини в Україні. 2 грудня два представники української патріотичної організації повідомили команді Місії про те, що їхня організація до цього відео не причетна. 4 грудня співробітник Головного управління Національної поліції в Закарпатській області повідомив СММ, що з приводу цього відео поліцією розпочато розслідування.

5 грудня чоловік (20–29 років) у н. п. Минай (184 км на захід від Івано-Франківська), що біля н. п. Ужгород (182 км на захід від Івано-Франківська), телефоном розповів СММ, що навчався у школі та університеті угорською та українською мовами відповідно і під час проживання на Закарпатті не мав жодних проблем через своє угорське походження і спілкування угорською мовою.

Команда СММ і надалі уточнюватиме інформацію про цю ситуацію.

Місія продовжувала стежити за ситуацією в Херсоні, Харкові, Одесі, Дніпрі, Львові, Чернівцях і Києві.

***Обмеження свободи пересування та інші перешкоди у виконанні мандата СММ**

Робота з моніторингу та свобода пересування СММ обмежені загрозами у сфері безпеки, включаючи ризики, пов'язані з наявністю мін і невибухлих боєприпасів, а також іншими перешкодами, які щодня змінюються. Мандат СММ передбачає вільний і безпечний доступ по всій Україні. Усі підписанти Комплексу заходів погодилися з необхідністю вільного та безпечного доступу, а також із тим, що обмеження свободи пересування СММ є порушенням і що на такі порушення необхідно швидко реагувати. Вони також дійшли згоди, що СЦКК повинен сприяти такому реагуванню та здійснювати загальну координацію робіт з розмінування. Однак збройні формування в окремих районах Донецької та Луганської областей часто відмовляють СММ у доступі до районів, прилеглих до непідконтрольних урядові ділянок кордону України (див. [Щоденний звіт СММ від 1 грудня 2020 року](#)). Діяльність СММ у Донецькій та Луганській областях, як і раніше, залишалася обмеженою після того, як [23 квітня 2017 року поблизу Пришиба](#) стався інцидент, який призвів до загибелі людини. Унаслідок цього спроможність Місії вести спостереження залишалася обмеженою.

Заборона доступу:

- 4 грудня на блокпосту збройних формувань у н. п. Ясинувата (непідконтрольний урядові, 16 км на північний схід від Донецька) 2 члени збройних формувань, один з яких був вочевидь озброєний, відмовили патрулю Місії у проїзді через блокпост у напрямку автошляху М04, пославшись на проведення «спеціальної операції в цьому районі». Перебуваючи на блокпості, спостерігачі бачили, що цивільні автомобілі через нього також не пропускали.

Регулярні обмеження на ділянках розведення та через міні/невибухлі боєприпаси:

- Не здійснивши суцільного розмінування, вилучення невибухлих боєприпасів та усунення інших перешкод, сторони і далі відмовляли СММ у необмеженому доступі, а також у можливості пересуватися окремими дорогами, які раніше були визначені як важливі для здійснення Місією ефективного моніторингу та для пересування цивільних осіб.

Інші перешкоди:

- 4 грудня під час польоту над районами поблизу н. п. Ясинувата (непідконтрольний урядові, 16 км на північний схід від Донецька) міні-БПЛА СММ зазнавав дії перешкод сигналу GPS (за оцінкою, вірогідно внаслідок глушіння)⁷.

⁷ Перешкоди сигналу могли створюватися з будь-якого місця в радіусі кількох кілометрів від місцеположення БПЛА.

Таблиця озброєння

Озброєння, розміщене за лініями відведення, але за межами виділених місць зберігання озброєння

Дата	К-ть	Вид озброєння	Місце	Джерело спостереження
підконтрольні урядові райони				
04.12.2020	1	зенітна самохідна установка (2К22 «Тунгуска»)	у н. п. Костянтинівка (60 км на північ від Донецька)	патруль

Таблиця ознак військової присутності та присутності військового типу в зоні безпеки⁸

Дата	К-ть	Вид озброєння	Місце	Джерело спостереження
підконтрольні урядові райони				
03.12.2020	1	вірогідно бронетранспортер (типу БТР)	поблизу н. п. Щастя (20 км на північ від Луганська)	БПЛА малого радіуса дії
	1	бойова броньована машина (невстановленого типу)		
04.12.2020	1	бойова броньована машина (типу БМП)	поблизу н. п. Кам'янка (20 км на північ від Донецька)	патруль

⁸ Згадана в цьому розділі техніка не підпадає під дію Мінських угод щодо відведення озброєння.

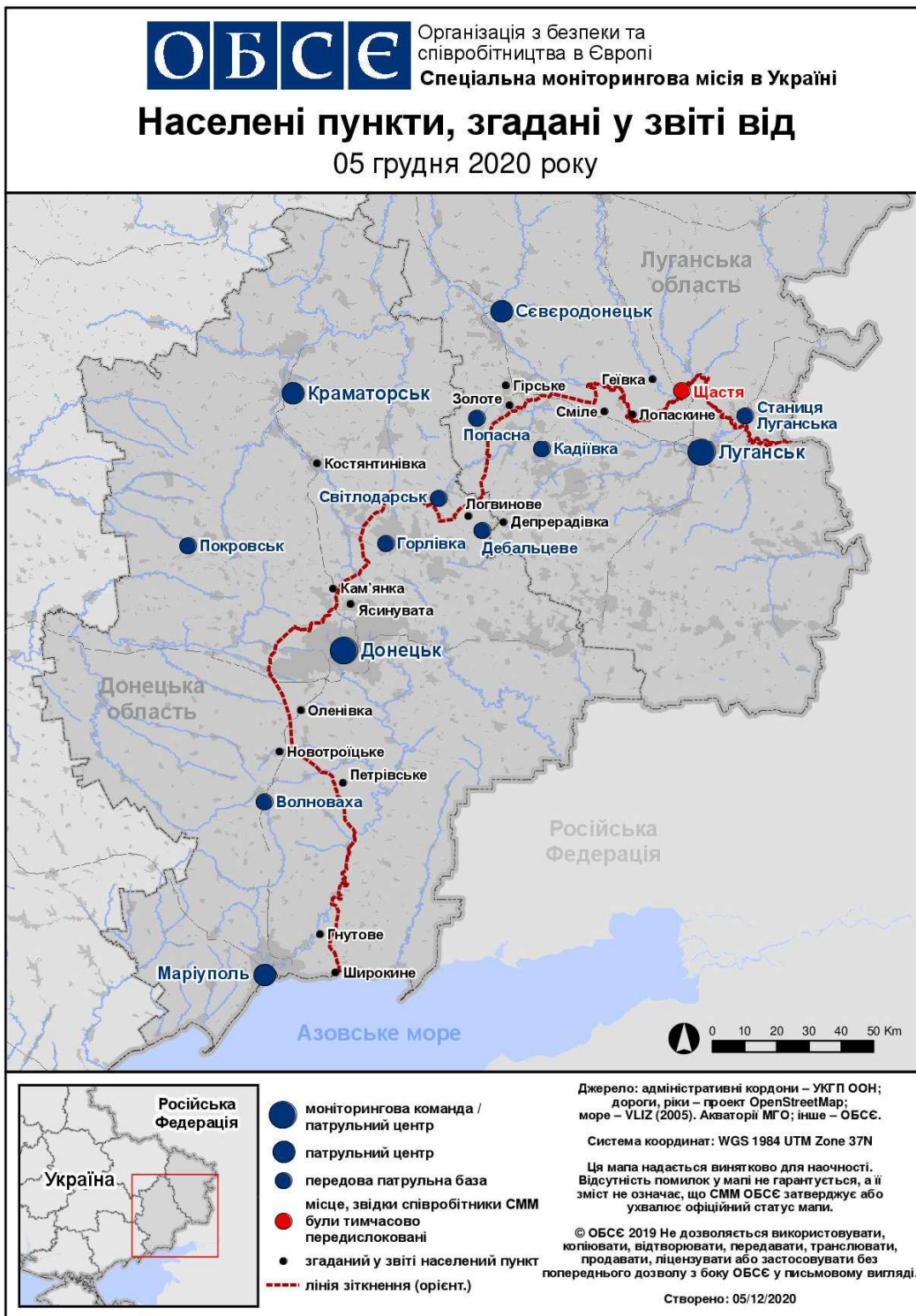
Таблиця порушень режиму припинення вогню станом на 4 грудня 2020 року⁹

Місце розміщення СММ	Місце події	Спосіб	К-ть	Спостереження	Опис	Озброння	Дата, час
камера СММ за 1,5 км на ПнСх від н. п. Гнutowe (підконтрольний уряду, 90 км на Пд від Донецька)	3–5 км на СхПдСх	зафіксувала	3	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:30
	4–6 км на СхПдСх	зафіксувала	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:31
	4–6 км на ПдСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:31
	3–5 км на СхПдСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:32
	4–6 км на СхПдСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:33
	3–5 км на СхПдСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:34
	4–6 км на СхПдСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:36
	3–5 км на СхПдСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:38
	3–5 км на СхПдСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:39
	3–5 км на СхПдСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:40
камера СММ за 1 км на ПдЗх від н. п. Широкине (підконтрольний уряду, 100 км на Пд від Донецька)	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження (також зафіксовано камерою СММ поблизу Гнutowого)	Н/Д	03.12, 22:32
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 02:57
	5–7 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	спалах дульного полум'я		Н/Д	04.12, 02:57
	5–7 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 02:58
	5–7 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 02:59
	5–7 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	спалах дульного полум'я		Н/Д	04.12, 02:59
	5–7 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 03:00
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 03:01
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	черга	випущена(-й) угору	Н/Д	04.12, 03:01
	5–7 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 03:02
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 03:03
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 03:04
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	черга	випущена(-й) угору	Н/Д	04.12, 03:05
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 03:06
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 03:07
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	спалах дульного полум'я		Н/Д	04.12, 03:08
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:31
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:32
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:33
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:34
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:35
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:36
	4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:37
4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:38	
4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 05:40	
4–6 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	освітлювальна ракета	випущена(-й) угору	Н/Д	04.12, 05:56	
3–5 км на ПнПнСх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 16:51	
приблизно 1 км на ПнЗх від залізничного вокзалу в н. п. Ясинувата (непідконтрольний уряду, 16 км на ПнСх від Донецька)	5–6 км на ПдЗх	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 13:17
приблизно 500 м на ПнСх від н. п. Кам'янка (підконтрольний уряду, 20 км на Пн від Донецька)	3 км на Сх	чули	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 10:19
	3 км на Пд	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 11:10
	3 км на ПнСх	чули	3	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 11:59

⁹ У таблиці вказані лише порушення режиму припинення вогню, які були зафіксовані безпосередньо патрулями Місії чи камерами СММ, а також ті випадки, які Місія оцінює як навчання з бойовою стрільбою, контрольовані підриви, тощо. Зазначені деталі, а саме: відстань, напрямок, тип зброї тощо, базуються на оцінках, зроблених спостерігачами на місцях і спеціалістами з технічного моніторингу, і необов'язково завжди є точними. Напис «невідомо» (Н/Д) означає, що СММ не змогла підтвердити таку інформацію у зв'язку з відстанню, погодними умовами, технічними обмеженнями та/або з інших причин. Одні і ті ж самі, за оцінкою СММ, порушення режиму припинення вогню, зафіксовані паралельно декількома патрулями/камерами, відображаються у таблиці лише один раз. Термін «снаряд» позначає усі види боєприпасів.

Місце розміщення СММ	Місце події	Спосіб	К-ть	Спостереження	Опис	Озброєння	Дата, час
північна околиця н. п. Попасна (підконтрольний уряду, 69 км на Зх від Луганська)	4-5 км на ПдПдСх	чули	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	03.12, 21:28-21:33
	4-5 км на ПдПдСх	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 03:53
	4-5 км на Пд	чули	3	черга		Н/Д	04.12, 04:07
	4-5 км на Пд	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 04:08
	3-4 км на ПдСх	чули	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 04:34
	4-5 км на ПдСх	чули	2	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 04:44-04:48
н. п. Первомайськ (непідконтрольний уряду, 58 км на Зх від Луганська)	2-3 км на ПдПдСх	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 12:10
	2-3 км на ПдПдСх	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	04.12, 12:35

Мапа Донецької та Луганської областей¹⁰



¹⁰ За рішенням Постійної ради №1117 від 21 березня 2014 року, СММ базується в десяти містах на всій Україні (Херсон, Одеса, Львів, Івано-Франківськ, Харків, Донецьк, Дніпро, Чернівці, Луганськ і Київ). Ця мапа східної України призначена для ілюстративних цілей. На ній вказані населені пункти, згадані у звіті, а також ті, де є офіси СММ (моніторингові команди, патрульні центри та передові патрульні бази) в Донецькій і Луганській областях. (Червоним кольором виділено передову патрульну базу, з якої співробітники СММ були тимчасово передислоковані згідно з рекомендаціями експертів з безпеки з деяких держав-учасниць ОБСЄ та з урахуванням вимог СММ щодо безпеки. СММ використовує ці приміщення у світлу пору доби, а також патрулює в цьому населеному пункті вдень).